MỤC LỤC

Giới thiệu
Các bệnh lây truyền từ mẹ sang con thường gặp
- HIV/AIDS
- Viêm gan B
- Giang mai
- Toxoplasmosis
- Rubella
- Cytomegalovirus (CMV)
- Herpes simplex
- Zika virus

Hướng dẫn phòng ngừa chung
- Xét nghiệm và điều trị sớm
- Chăm sóc và điều trị trong quá trình sinh nở
- Chăm sóc sau sinh

Kết luận
Tài liệu tham khảo

Giới thiệu

Bệnh lây truyền từ mẹ sang con (MTCT – Mother-to-Child Transmission) là một vấn đề y tế công cộng quan trọng, có thể xảy ra trong quá trình mang thai, sinh nở hoặc cho con bú. Các bệnh lây truyền từ mẹ sang con thường gặp bao gồm HIV/AIDS, viêm gan B, giang mai, toxoplasmosis, rubella, cytomegalovirus (CMV), herpes simplex, và Zika virus. Bài viết này sẽ trình bày chi tiết các biện pháp phòng ngừa MTCT cho từng bệnh cụ thể và các hướng dẫn phòng ngừa chung.

Các bệnh lây truyền từ mẹ sang con

thường gặp

HIV/AIDS

Hướng dẫn phòng ngừa chuyên biệt

- Xét nghiệm HIV: Tất cả phụ nữ nên được xét nghiệm HIV trước khi mang thai, càng sớm càng tốt trong mỗi lần mang thai và trong tam cá nguyệt thứ ba.
- Điều trị kháng Retrovirus (ART): Phụ nữ mang thai nhiễm HIV nên bắt đầu ART càng sớm càng tốt và tiếp tục điều trị trong suốt thai kỳ, sinh nở và cho con bú.
- Sinh mổ: Đối với những phụ nữ có tải lượng virus cao hoặc không rõ tải lượng virus gần thời điểm sinh, sinh mổ có thể giảm nguy cơ lây truyền HIV.
- Điều trị cho trẻ sơ sinh: Trẻ sơ sinh của các bà mẹ nhiễm HIV nên được điều trị bằng thuốc kháng retrovirus để giảm nguy cơ lây truyền.

Viêm gan B

Hướng dẫn phòng ngừa chuyên biệt

- Xét nghiệm HBsAg: Tất cả phụ nữ mang thai nên được xét nghiệm HBsAg ít nhất một lần và càng sớm càng tốt trong thai kỳ.
- Tiêm phòng viêm gan B: Tất cả trẻ sơ sinh nên được tiêm phòng viêm gan B ngay sau khi sinh, tốt nhất là trong vòng 24 giờ.
- Điều trị kháng virus: Phụ nữ mang thai nhiễm HBV với HBV DNA ≥ 200,000 IU/mL nên được điều trị bằng tenofovir từ tuần thứ 28 của thai kỳ cho đến ít nhất là khi sinh.

Giang mai

Hướng dẫn phòng ngừa chuyên biệt

- Xét nghiệm giang mai: Tất cả phụ nữ mang thai nên được xét nghiệm giang mai trong lần khám thai đầu tiên và những người có nguy cơ cao nên được xét nghiệm lại trong tam cá nguyệt thứ ba.
- Điều trị bằng Penicillin: Phụ nữ mang thai nhiễm giang mai nên được điều trị bằng penicillin để ngăn ngừa lây truyền cho thai nhi.

Toxoplasmosis

Hướng dẫn phòng ngừa chuyên biệt

- Giáo dục sức khỏe: Hướng dẫn phụ nữ mang thai tránh tiếp xúc với phân mèo và thực phẩm chưa nấu chín.
- Xét nghiệm huyết thanh: Phụ nữ mang thai nên được xét nghiệm huyết thanh để phát hiện nhiễm toxoplasmosis và theo dõi trong suốt thai kỳ nếu cần.

Rubella

Hướng dẫn phòng ngừa chuyên biệt

- Tiêm phòng Rubella: Phụ nữ nên được tiêm phòng rubella trước khi mang thai để ngăn ngừa nhiễm rubella trong thai kỳ.

Cytomegalovirus (CMV)

Hướng dẫn phòng ngừa chuyên biệt

- Giáo dục sức khỏe: Hướng dẫn phụ nữ mang thai tránh tiếp xúc với nước bọt và nước tiểu

của trẻ nhỏ.
- Xét nghiệm và điều trị: Hiện tại không có khuyến nghị xét nghiệm CMV thường quy trong thai kỳ, nhưng điều trị bằng thuốc kháng virus có thể giảm nguy cơ các vấn đề sức khỏe cho trẻ sơ sinh bị nhiễm CMV.

Herpes simplex

Hướng dẫn phòng ngừa chuyên biệt

- Điều trị kháng virus: Phụ nữ mang thai có tiền sử herpes nên được điều trị bằng thuốc kháng virus để giảm nguy cơ bùng phát và lây truyền cho thai nhi.
- Sinh mổ: Nếu phụ nữ có vết loét herpes hoạt động khi chuyển dạ, sinh mổ có thể giảm nguy cơ lây truyền cho trẻ sơ sinh.

Zika virus

Hướng dẫn phòng ngừa chuyên biệt

- Tránh muỗi đốt: Phụ nữ mang thai nên tránh đi đến các khu vực có dịch Zika và sử dụng các biện pháp phòng ngừa muỗi đốt.
- Xét nghiệm Zika: Phụ nữ mang thai có triệu chứng hoặc có nguy cơ cao nên được xét nghiệm Zika.

Hướng dẫn phòng ngừa chung

Xét nghiệm và điều trị sớm

- Xét nghiệm trước và trong thai kỳ: Tất cả phụ nữ nên được xét nghiệm các bệnh lây truyền từ mẹ sang con trước khi mang thai và trong thai kỳ để phát hiện sớm và điều trị

kịp thời.
- Điều trị kịp thời: Điều trị kịp thời các bệnh lây truyền từ mẹ sang con có thể giảm nguy cơ lây truyền cho thai nhi và bảo vệ sức khỏe của mẹ.

Chăm sóc và điều trị trong quá trình sinh nở

- Sinh mổ: Sinh mổ có thể được xem xét cho những phụ nữ có nguy cơ cao lây truyền bệnh cho thai nhi trong quá trình sinh nở.

Chăm sóc sau sinh

- Điều trị cho trẻ sơ sinh: Trẻ sơ sinh của các bà mẹ nhiễm bệnh nên được điều trị kịp thời để giảm nguy cơ lây truyền và các biến chứng sức khỏe.
- Tiêm phòng: Tất cả trẻ sơ sinh nên được tiêm phòng các bệnh như viêm gan B để bảo vệ sức khỏe lâu dài.

Kết luận

Phòng ngừa bệnh lây truyền từ mẹ sang con là một phần quan trọng trong việc bảo vệ sức khỏe của cả mẹ và con. Việc xét nghiệm sớm, điều trị kịp thời và duy trì chăm sóc sau sinh là những biện pháp hiệu quả để giảm nguy cơ lây truyền bệnh từ mẹ sang con. Các nghiên cứu và hướng dẫn từ các tổ chức y tế uy tín cung cấp cơ sở khoa học vững chắc cho các biện pháp này.

Tài liệu tham khảo

1. Preventing Perinatal Transmission of HIV | NIH
2. Executive Summary – Prevention of Mother-to-Child Transmission of Hepatitis B Virus: Guidelines on Antiviral Prophylaxis in Pregnancy – NCBI Bookshelf
3. Current Perspectives on Prevention of Mother-to-Child Transmission of Syphilis – PMC

4. Prevention and mitigation of congenital toxoplasmosis. Economic costs and benefits in diverse settings – PMC
5. What infections can affect pregnancy? | NICHD – Eunice Kennedy Shriver National Institute of Child Health and Human Development

Việc tuân thủ các biện pháp phòng ngừa và theo dõi sát sao từ các chuyên gia y tế sẽ giúp giảm thiểu nguy cơ lây truyền bệnh từ mẹ sang con, góp phần vào mục tiêu bảo vệ sức khỏe cộng đồng.